

215



SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

12. funkční období

215

Návrh na prodloužení doby působení Britského vojenského
poradního a výcvikového týmu v České republice
na území České republiky



2020

Návrh
USNESENÍ
SENÁTU
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

ze schůze dne 2020

k vládnímu návrhu na prodloužení doby působení
Britského vojenského poradního a výcvikového týmu v České republice
na území České republiky

Senát

vyslovuje souhlas s

1. prodloužením doby působení Britského vojenského poradního a výcvikového týmu v České republice na území České republiky v počtu do 30 osob, s předpokládanou dobou pobytu 5 let, počínaje dnem 10. října 2020,
2. s pobytem příslušníků ozbrojených sil členských států Organizace Severoatlantické smlouvy a Evropské unie, států zúčastněných v programu Partnerství pro mír, Republiky Kosovo, Jordánského hášimovského království a Státu Libye za účelem jejich účasti ve výcvikových kurzech pořádaných Britským vojenským poradním a výcvikovým týmem v České republice s tím, že počet příslušníků ozbrojených sil těchto států vyslaných do výcvikových kurzů nepřesáhne v žádném okamžiku 100 osob v jednotlivém kurzu.

Předkládací zpráva pro Parlament České republiky

Členství České republiky (dále jen „ČR“) v Organizaci Severoatlantické smlouvy (dále jen „NATO“) umožnilo Armádě ČR (dále jen „AČR“) prohloubit spolupráci s ozbrojenými silami členských států NATO včetně přejímání jejich zkušeností a poznatků. Jedním ze způsobů předávání zkušeností je pořádání odborně zaměřených kurzů pro příslušníky ozbrojených sil působících na různých stupních velení. Spojené království Velké Británie a Severního Irska (dále jen „Velká Británie“) se v této oblasti spolupráce dlouhodobě aktivně angažuje, a to i směrem k ČR.

1. Zřízení a právní základ

Velká Británie se po vstupu ČR, Maďarska a Polska do NATO v roce 1999 rozhodla usnadnit účast příslušníků ozbrojených sil těchto států ve svých kurzech tím, že místo jejich realizace přenesla na území některé z uvedených zemí. Obrátila se proto na ČR, Maďarsko a Polsko s nabídkou zřídit na jejich území Britský vojenský poradní a výcvikový tým pro střední a východní Evropu (British Military Advisory and Training Team for Central and Eastern Europe, dále jen „BMATT CEE“). Kurzy pořádané BMATT CEE byly určeny nejen pro příslušníky ozbrojených sil ČR, Maďarska a Polska, ale i pro příslušníky ozbrojených sil států zapojených do programu Partnerství pro mír (Partnership for Peace, dále jen „PfP“). Po prostudování podmínek nabízených jednotlivými státy se britská strana přiklonila ke zřízení svého týmu v ČR, a to při Vojenské akademii (dále jen „VA“) ve Vyškově. VA ve Vyškově nabízí ideální zázemí k pořádání tohoto typu kurzů, neboť posádka Vyškov disponuje nejen rozsáhlým výcvikovým zařízením včetně blízkého vojenského výcvikového prostoru Dědice, ale též kvalitním zázemím pro ubytování, sportovní a kulturní vyžití atd.

1.1 Mezinárodněprávní rovina

BMATT CEE byl zřízen na základě Memoranda o porozumění mezi Ministerstvem obrany ČR a Ministerstvem obrany Velké Británie o zřízení BMATT CEE (dále jen „memorandum“), které zástupci ČR a Velké Británie podepsali dne 25. července 2000. Memorandum vstoupilo v platnost dne 20. října 2000 a bylo publikováno pod č. 17/2001 Sb.m.s. Na základě zkušeností s prováděním

memoranda byl jeho text dvakrát změněn. Dne 31. května 2007 podepsali zástupci české a britské strany Změnu č. 1 k memorandu (v platnosti ode dne podpisu, publikována pod č. 53/2007 Sb.m.s.), která mimo jiné BMATT CEE přejmenovala na „Britský vojenský poradní a výcvikový tým v ČR“ (British Military Advisory and Training Team in the Czech Republic, dále jen „BMATT CZ“). Dne 10. února 2016 podepsali zástupci ČR a Velké Británie Změnu č. 2 k memorandu (v platnosti ode dne podpisu, publikována pod č. 13/2016 Sb.m.s.).

Memorandum ve znění Změny č. 1 a Změny č. 2 upravuje konkrétní podmínky působení BMATT CZ, zejména právní postavení jeho členů, jurisdikci a odpovědnost za škody (memorandum odkazuje na čl. VII a VIII Dohody mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o statutu jejich ozbrojených sil, tzv. NATO SOFA, která byla publikována pod č. 1/2002 Sb.m.s.) a povinnosti Ministerstva obrany ČR a Ministerstva obrany Velké Británie k zabezpečení činnosti BMATT CZ.

1.2 Vnitrostátní právní rovina

BMATT CZ má charakter vojenské jednotky působící pod jednotným velením. Jeho pobyt na území ČR proto podléhá souhlasu obou komor Parlamentu ČR podle čl. 43 odst. 3 písm. b) Ústavy ČR. Z tohoto důvodu vláda v roce 2000 předložila Parlamentu ČR návrh na vyslovení souhlasu s pobytem BMATT CEE a příslušníků ozbrojených sil států NATO a PfP, kteří se kurzů na území ČR budou účastnit, na dobu pěti let (od 10. října 2000 do 9. října 2005). Maximální počet členů týmu BMATT CEE byl stanoven na 30 osob, počet účastníků kurzů pak na nejvýše 100 osob pro jednotlivý kurz. Poslanecká sněmovna vyslovila svůj souhlas s návrhem usnesením ze dne 21. září 2000 č. 1200 a Senát usnesením ze dne 9. srpna 2000 č. 454.

Vzhledem k tomu, že fungování BMATT CEE bylo vyhodnoceno jako úspěšné a oboustranně výhodné, požádala v roce 2005 britská strana o prodloužení doby působení BMATT CEE o dalších pět let. Vláda ČR toto prodloužení podpořila a Parlament ČR následně vyslovil souhlas s prodloužením doby působení od 10. října 2005 do 9. října 2010 (usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 11. října 2005 č. 1877 a usnesení Senátu ze dne 28. července 2005 č. 192). Omezení počtu osob v BMATT CEE týmu na nejvýše 30 a maximálního počtu zahraničních účastníků v jednotlivém kurzu na území ČR na 100 osob byla ponechána.

Další prodloužení bylo provedeno v roce 2010 usnesením Senátu ze dne 21. dubna 2010 č. 449 a usnesením Poslanecké sněmovny ze dne 12. března 2010 č. 1618 a v roce 2015 usnesením

Poslanecké sněmovny ze dne 9. července 2015 č. 835 a usnesením Senátu ze dne 17. června 2015 č. 154. V usneseních se již používá upravený název BMATT CZ a nově je schválena účast příslušníků ozbrojených sil států EU v kurzech BMATT CZ. Početní omezení zůstala zachována beze změn.

Kromě příslušníků ozbrojených sil členských států NATO, EU a PfP se na základě souhlasu Parlamentu ČR z roku 2007 (usnesení Senátu ze dne 20. září 2007 č. 209 a usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 19. října 2007 č. 428) mohou kurzů, které BMATT CZ na území ČR pořádá, účastnit též příslušníci ozbrojených sil Afghánistánu, Alžírsko, Iráku, Maroka a Tuniska. Dle výše uvedeného souhlasu nesmí v žádném okamžiku počet účastníků z těchto zemí přesáhnout 50 osob a doba jejich pobytu může činit maximálně 3 měsíce.

2. Činnost BMATT CZ

Cílem BMATT CZ je podpořit rozvoj profesionálních ozbrojených sil partnerských států a napomoci budování jejich kapacit a schopnosti podílet se na udržování regionální stability a zapojit se do operací na podporu míru. Účastníci kurzů jsou školeni podle britských norem a metodik.

2.1 Kurzy pořádané v ČR

BMATT CZ nabízí partnerským státům následující kurzy:

1) *Design and Evaluation Training Course* (délka: 2 týdny, četnost: 1x ročně)

Kurz se zaměřuje na přípravu instruktorů, kteří následně v rámci ozbrojených sil svého státu navrhují, plánují, vedou a vyhodnocují tréninkové a výcvikové aktivity.

2) *Junior Command and Leadership* (délka: 4 týdny, četnost: 2x ročně)

Kurz je určen pro velitele na základních stupních velení, kombinuje výuku v učebně s pohybem v terénu a je zaměřen na rozvoj velitelských schopností s cílem připravit účastníky na velení jejich vlastním jednotkám.

3) *Multinational Peace Support Operations Training Course* (délka: 4 týdny)

Náplní tohoto kurzu je příprava na nasazení v misích na podporu míru. Účastníci si mimo jiné osvojí znalost relevantních operačních postupů, hlídkování a příslušného právního rámce včetně práva ozbrojených konfliktů. Důraz je kladen i na rozvoj kulturního povědomí.

4) *Instructor Training Course* (délka: 4 týdny)

Cílem tohoto kurzu je poskytnout instruktorům postupy a techniky nezbytné k výcviku příslušníků ozbrojených sil včetně zbraňového, bojového a operačního výcviku.

5) *Marksmanship Coaching Course* (délka: 2 týdny)

Cílem kurzu je poskytnout účastníkům takové znalosti a osvojení zbraní a střelecké techniky, aby cvičená jednotka byla schopna střilet efektivně a dle standardů. Převážná část kurzu probíhá na venkovních střelnicích.

6) *Pre-Deployment Training* (délka: 1 týden)

Cílem kurzu je předvýjezdová příprava jednotek, které se zapojí do operací na podporu míru. Přesný obsah kurzu se mění dle potřeb a požadavků konkrétní cvičené jednotky.

V letech 2015 až 2019 byl nejfrekventovanějším kurzem *Multinational Peace Support Operations Training Course* (celkem uspořádáno 14 kurzů). Druhým nejčastěji pořádaným kurzem byl *Junior Command and Leadership Course* (celkem uspořádáno 9 kurzů).

BMATT CZ nabízí také tzv. *Senior Officers' Briefing* (délka: 1 až 2 dny). Nejedná se o klasický výcvikový kurz, ale o setkání zástupců BMATT CZ s vysokými představiteli partnerských zemí. Cílem tohoto setkání je představit BMATT CZ, jeho aktivity a schopnosti. Nejčastěji probíhá ve Vyškově, což dává navštěvující delegaci možnost vidět, jak kurzy v praxi probíhají, a případně i pohovořit s jejich účastníky.

Kurzy probíhají v angličtině a s výjimkou kurzů externích (viz níže) je u všech dbáno na diverzitu hodnotí a národnostního složení účastníků. Během kurzů plní účastníci řadu úkolů, na základě kterých jsou průběžně hodnoceni. Na konci obdrží ti, kteří kurz úspěšně absolvovali, certifikát. Kurzy probíhají primárně pod britským vedením, avšak od roku 2009 jsou součástí BMATT CZ i dva čeští instruktoři.

2.2 Účast na kurzech pořádaných v ČR

V každém kurzu je od 25 do 35 vojáků z 12 až 15 různých partnerských zemí. V roce 2015 se kurzů zúčastnilo 243 účastníků, v roce 2016 to bylo 212 účastníků, v roce 2017 celkem 216 účastníků, v roce 2018 dohromady 212 účastníků a v roce 2019 šlo o 193 účastníků. Celkem tak v letech 2015 až 2019 prošlo kurzy BMATT CZ pořádanými na českém území 1076 účastníků.

Čeští vojáci mají na kurzech tradičně největší zastoupení – v období od roku 2015 do roku 2019 se jich kurzů BMATT CZ zúčastnilo celkem 387. Druhým nejvíce zastoupeným státem byla Gruzie (85 účastníků) a třetím byla Ukrajina (71 účastníků).

Zahraniční účastníci kurzů BMATT CZ pořádaných na území ČR musí splnit veškeré náležitosti potřebné pro vstup a pobyt na území ČR, přičemž v případě účastníků, kteří jsou občany států mimo EU a NATO, probíhá rovněž prověření, zda tyto osoby nepředstavují pro ČR bezpečnostní riziko.

2.3 Externí kurzy

Kromě kurzů, které se konají ve Vyškově, organizuje BMATT CZ v případě oboustranného zájmu výše uvedené kurzy taktéž přímo na území partnerských států. Pro tyto účely jsou vytvářené ad hoc týmy, tzv. BMATT Deployed Teams (dále jen „BMATT DTs“). Zájem o tento typ kurzů dlouhodobě stoupá – zatímco v roce 2014 byly BMATT DTs vyslány celkem šestkrát, v roce 2018 už patnáctkrát. V letech 2015 až 2019 byli nejčastějšími studenty externích kurzů příslušníci ozbrojených sil Ukrajiny (277 studentů), Rumunska (160 studentů) a Kosova (122 studentů). V roce 2019 byly externí kurzy pořádány také v Albánii, Bosně a Hercegovině, Makedonii, Rumunsku a Slovensku.

V období od roku 2015 do roku 2019 byl mezi státy, které BMATT DTs na své území pozvaly, největší zájem o *Instructor Training Course* (14 výjezdů) a *Multinational Peace Support Operations Training Course* (18 výjezdů).

3. Prodloužení doby působení BMATT CZ na území ČR

BMATT CZ si za svých dvacet let existence vybudoval výbornou reputaci, a to jak v ČR, tak i v zahraničí, a o jím pořádané kurzy je soustavný zájem. Od roku 2000 prošlo kurzy BMATT CZ (včetně externích kurzů) celkem 9 692 účastníků.

Působení BMATT CZ při VA ve Vyškově je pro ČR dlouhodobě výhodné hned z několika důvodů. Zaprvé přítomnost BMATT CZ výrazně usnadňuje a zlevňuje účast příslušníků AČR v pořádaných kurzech, neboť odpadá nutnost hradit vysoké cestovní a pobytové výdaje v případě vyslání na kurzy pořádané Velkou Británií v zahraničí. Působení BMATT CZ v ČR přispívá také k efektivnějšímu využití rozsáhlého vojenského areálu ve Vyškově, který byl původně vybudován

s ohledem na potřeby několikanásobně větší československé armády. Působení BMATT CZ rovněž zvyšuje prestiž ČR jak v rámci NATO, tak mezi dalšími zapojenými partnerskými zeměmi.

Vzhledem k tomu, že Parlament ČR vyslovil souhlas s prodloužením doby pobytu BMATT CZ na dobu 5 let počínaje dnem 10. října 2015, uplyne schválená doba pobytu dne 9. října 2020. Jelikož se pořádání kurzů BMATT CZ v uplynulém období osvědčilo a těší se ze strany partnerských států velkému zájmu, projevila britská strana dopisem velvyslance Velké Británie ze dne 26. září 2019 zájem o prodloužení jeho působení. Protože pokračování činnosti BMATT CZ je i v zájmu ČR, navrhuje se, v souladu s čl. 43 odst. 3 písm. b) Ústavy ČR, prodloužení doby jeho působení na území ČR o dalších 5 let, tj. na dobu od 10. října 2020 do 9. října 2025. Početní limit BMATT CZ stanovený na 30 osob se navrhuje zachovat. Dále se navrhuje vyslovit souhlas s pobytem příslušníků ozbrojených sil členských států NATO a EU, států PfP, Republiky Kosovo, Jordánského hášimovského království a Státu Libye na území ČR za účelem účasti v kurzech pořádaných BMATT CZ. Partnerské země mimo NATO, EU a PfP jsou nově uvedeny na žádost britské strany, která má záměr zvát příslušníky ozbrojených sil těchto zemí k účasti v kurzech BMATT CZ. Počet zahraničních účastníků kurzů BMATT CZ se stejně jako v předchozím období navrhuje omezit na max. 100 osob v jednotlivém kurzu.

V souvislosti s působením BMATT CZ na území ČR se nepředpokládají žádné další nároky na finanční prostředky ze státního rozpočtu. Výdaje české strany související s působením BMATT CZ budou hrazeny z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany v rámci státního rozpočtu schváleného na příslušný kalendářní rok. Jedná se zejména o náklady na ubytování a stravování vybraných zahraničních účastníků kurzů nečlenských států NATO. Předpokládá se, že tyto výdaje budou v podobné výši jako v letech 2015–2019, kdy za celé období činily cca 5,27 mil. Kč.

Návrh na prodloužení doby působení Britského vojenského poradního a výcvikového týmu v České republice na území České republiky vláda schválila svým usnesením ze dne 2. března 2020 č. 170.

V Praze dne 2. března 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.

